

Obsah

Hlava I: Pojem mezinárodního práva	3
1. Definice mezinárodního práva	3
2. Mezinárodní společenství	3
3. Právo mezinárodního společenství	4
4. Zásada svrchované rovnosti	5
5. Zvláštnosti mezinárodního práva	7
6. Metody výuky a studia mezinárodního práva	11
7. Funkce mezinárodního práva	12
8. Název mezinárodního práva	13
9. Mezinárodní právo veřejné a soukromé	15
Hlava II: Vývoj mezinárodního práva na pozadí vývoje mezinárodního systému	17
1. Starověké a středověké „světové společenství“	17
2. Novověký mezinárodní systém	18
2.1 Tradiční mezinárodní systém	18
2.2 Formování současného mezinárodního systému	20
2.3 Současný mezinárodní systém	23
2.4 Koexistence systémů tradičního a současného mezinárodního práva	27
Hlava III: Vztahy mezinárodního práva k navazujícím či příbuzným společenským jevům a normativním systémům	29
1. Vztahy k zahraniční a mezinárodní politice	29
2. Vztahy k náboženství	30
3. Vztahy k mezinárodní morálce	31
4. Vztahy k mezinárodní zdvořilosti	32
5. Vztahy k ideologii	32
6. Vztahy k přirozenému právu	34
Hlava IV: Vývoj výuky mezinárodního práva v Československu	36

1. Přehled autorů učebnic a některých pedagogicky využívaných základních děl v Čechách a na Moravě	36
2. Výuka mezinárodního práva na Slovensku	37
3. Vztah vědy a výuky mezinárodního práva v Československu před 2. světovou válkou a po ní	38
4. Názory československých učebnic a vědy mezinárodního práva mezi světovými válkami	38
5. Československé učebnice po roce 1948	42

Hlava V: Poměr mezinárodního a vnitrostátního práva

1. Názory nauky	46
1.1 Expozice problému	46
1.2 Monistická a dualistická učení	47
1.3 Poměr mezinárodního a vnitrostátního práva a zásada svrchované rovnosti	48
1.4 Kritika monismu s primátem vnitrostátního práva	49
1.5 Kritika monismu s primátem mezinárodního práva	50
2. Poměr mezinárodního a vnitrostátního práva očima práva mezinárodního	51
2.1 Výlučnost a nadřazenost mezinárodního práva	51
2.2 Důsledky různých typů koexistence pravidel mezinárodního a vnitrostátního práva z hlediska mezinárodního práva	52
3. Poměr mezinárodního a vnitrostátního práva očima práva vnitrostátního	54
3.1 Způsoby recepce mezinárodního práva	55
3.2 Recepce různých forem mezinárodního práva	56
3.3 Stupeň právní síly norem mezinárodního práva v právu vnitrostátním	58
3.4 Způsoby řešení konfliktu mezi vzájemně neslučitelnými pravidly	58
3.5 Československá praxe	59
3.6 Poměr mezinárodního a vnitrostátního práva v České republice po 1.1. 1993	61

Hlava VI: Subjekty mezinárodního práva

1. Pojem subjektu mezinárodního práva	64
2. Státy	66
2.1 Statický rozměr subjektivity	66
2.2 Dynamika subjektivity státu	70
3. Zvláštní politické jednotky s dílčí subjektivitou	77

4. Mezinárodní organizace	79
5. Jednotlivec	83
5.1 K subjektivitě jednotlivce z právně filosofických hledisek	83
5.2 K subjektivitě jednotlivce z hlediska platného mezinárodního práva	85
6. Mezinárodní jednotky bez mezinárodní právní subjektivity	89
Hlava VII: Prameny mezinárodního práva	91
1. Pojem, klasifikace, zvláštnosti	91
2. Systém pramenů	94
3. Mezinárodní smlouva	96
4. Mezinárodní obyčej	99
4.1 Mezinárodní obyčej jako statický jev (forma mezinárodního práva)	100
4.2 Mezinárodní obyčej jako dynamický jev (normotvorný proces)	103
5. Poměr smlouvy a obyčeje	105
6. Desuetudo (vyjití normy z užívání)	107
7. Kodifikace mezinárodního práva	108
8. Obecné zásady právní	112
9. Jednostranné právní akty	114
9.1 Jednostranné akty států	115
9.2 Akty mezinárodních organizací	116
10. Soudní rozhodnutí a názory nauky mezinárodního práva	117
11. Ekvita	119
Hlava VIII: Pravidla mezinárodního práva	120
1. Pojem a klasifikace	120
2. Materiální a procesní pravidla	121
3. Obecná (univerzální), partikulární (regionální) a lokální pravidla	121
4. Dispozitivní a kogentní pravidla	123
5. „Hard law“ a „soft law“	128
6. Zásady a konkrétní pravidla	130
7. Časová působnost pravidel mezinárodního práva	132
Hlava IX: Mezinárodně právní odpovědnost	135
1. Pojem	135
2. Soudobá proměna institutu mezinárodní odpovědnosti	136
3. Porušení mezinárodně právního závazku	139

4. Přičitatelnost jednání nebo opomenutí státu	140
5. Okolnosti vylučující protiprávnost	142
6. Škoda (újma)	144
7. Postižený (poškozený) subjekt	144
8. Reparace	145
9. Odpovědnost za mezinárodní zločin a mezinárodní delikt	147
10. Odpovědnost za škodlivé následky činností nezakázaných mezinárodním právem	149

Hlava X: Donucení v mezinárodním právu 153

1. Pojem	153
2. Návaznost na jiné instituty a zásady mezinárodního práva	154
3. Klasifikace donucovacích opatření	155
4. Hlavní znaky donucení v současném mezinárodním právu	157
5. Retorze	158
6. Represálie	159
7. Sebeobrana (legitimní obrana)	161
8. Sankce Rady bezpečnosti OSN	164

Hlava XI: Systém mezinárodního práva 169

1. Systém a systemizace	169
2. Příklady systémového přístupu	170
3. Menší rozvinutost systému mezinárodního práva	170
4. Subsystémy mezinárodního práva	171
5. Systémový model mezinárodního práva	172
5.1 Komplexní instituty	172
5.2 Odvětví	173
6. K systematice této učebnice	175